

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

DONDERDAG 19 JANUARIJ.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitensteden franko p. p. f 6.00. *Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adreſseeren aan het Bureau van DE TIJD.*

Advertentien van *Zes regels* en daar beneden worden tegen 1.00 geplaatst; meer dan *Zes regels* tegen 1.50. Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cent zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Januarij.

"Napoleon III is een middelaar," gelijk Napoleon I ook een middelaar was." Er is daarin een wonderlijke samenloop, geschikt om hen te treffen, 'die licht zoeken in historische vergelijkingen en wafdehelderheden van het voorleden vergen, dat zij de toekomst verlichten." En, op welk bepaald punt, in welke hogere orde van gedachten heeft zich het providentiële middelaarschap van Napoleon I bijzonderlijk vertoont? Let wel, dat de brochure zegt bijzonderlijk (*surtout*). Want als zij dan antwoordt: op de Kerk; dan blijkt daaruit, dat dit middelaarschap wel vooral, maar niet alleen op de Kerk is toegepast, en dat Napoleon III, het voorbeeld van zijn oom volgend, niet bij de Kerk blijft, maar in de Kerk, de maatschappelijke orde, dat is, alle gevestigde regten van volken en koningen op het oog heeft. Dit laatste staat er niet, gelijk het eerste, met ronde woorden, maar is daarom niet minder blijkbaar. Want gelijk Napoleon I een middelaar geweest is in Italië tegen den Paus, zoo is hij ook een middelaar geweest tegen alle mogendheden van het gansche wereld, als omvangende de wat hij op zijn tijd, de koninkrijken, vorsten en vorstendommen, republieken en republikeinen.

Napoleon III is zijn voorganger op dien weg gevolgd. Hij is eerst een middelaar geweest tegen Rusland voor de Turken, vervolgens tegen de Turken voor de vorstendommen. Voortdurend jaar tegen Oostenrijk voor de vorstendommen, en tegen de Kerk ten behoeve van den revolutionarischen Staat, waarvan hij, volgens de verklaring der brochure, de personificatie is. Hij heeft de zending van dien Staat, waarin de geest Gods is overgegaan, na de Kerk verlaten te hebben, overal in de wereld te verbreiden.

Die geest Gods schijnt, naar de brochure, te bestaan in de groote beginselen der revolutie, die de adem der ziel waren geworden in de nieuwe maatschappij. Men moet daaruit afleiden, dat God de nieuwe maatschappij, gelijk Adam, als met eigen hand heeft gevormd en vervolgens, wees gelijk met Adam, door Zijn adem de ziel in de nieuwe maatschappij heeft geblazen door de groote beginselen der revolutie. Door het konkordaat, zegt zij, hadden die beginselen hunne godsdienstige sanktiewerkrege en, daardoor werd tevens het Pauschap gerad. Maar het Pauschap was ondankbaar, het luisterde naar slechten raad, en kwam tegen Napoleon I in verzet. Doch *Chiaromanti*, zoo wordt Paus Pius VII genoemd, heeft Napoleon I niet neergeslagen. Hij heeft niet kunnen verhinderen, dat hij zijn doel bereikte. En het is gebleken door de ondervinding, dat de vereeniging van het Koninkrijk en het Pauschap volkomen onverenigbaar is met den geest van onzen tijd en den vasten wil van de Rontagne. In deze omstandigheden kan de Keizer, gelijk men van hem verlangt, den Paus niet in bescherming nemen. Want hij is een Napoleon, dat is, hij is keizer der democratie, *L'empereur de la démocratie*, en dat is het hoogste teken van zijne legitimiteit, *c'est le plus haut signe de sa légitimité*. Wij halen de Fransche woorden aan, want zij zijn betekenend. Maar het is iets vreeselijks, als men verneemt, dat de Keizer daarom in den hoogsten graad legitiem is, omdat hij Keizer is, niet van de Franschen, maar van de democratie, alomtin Europa verspreid. Men zal nu daaruit begrijpen *waar en waarom* de geest Gods de Kerk heeft verlaten en overgegaan in den Franschen Staat, namelijk om *de zending te bezielden en te verheffen tot de hoogste legitimiteit, en hem tot Keizer van de democratie aan te stellen, om alle kerkelijke en tijdelijke magt in zich vereenigt te hebben.*

In dat systeem kan de Paus geenszins overblijven; want dan zou hij onafhankelijk zijn van dien verheerlijken Keizer der democratie, die den Paus niet meer steunt. Hij moet dus van zijne Staten beroofd worden, en in Rome opgesloten en levend van een heel toegenomen traktement, dat men kan inhouden, als men over de onvrede van de magteloosheid worden gemak, om het systeem in de wereld te doen hooren. Dit laatste is

een gevolgtrekking, die de brochure verzwijgt, maar die te blijkbaar is, dan dat wij ze niet in het voorbijgaande zouden vermelden.

In die magt van den Keizer der democratie, zeiden wij, is ook de *kerkelijke* opgesloten. Immers de brochure meldt, met fierheid dat Keizer Napoleon I zich tegen *Chiaromanti* (Pius VII) als *staatsman* heeft gedragen in de hoogste beteekenis van het woord. En welke is deze hoogste beteekenis van het woord? Dat de Keizer, toen hij Pius VII gevangen hield, *het interim van het Pauschap heeft waargenomen*. Ziehier den tekst: *il vremplit, en quelque sorte l'interim de la papauté*. En dat Keizer Napoleon III niet bevreesd behoeft te zijn om dat voorbeeld te volgen, wanneer Pius IX zich aan hem onttrok, wordt duidelijk gezegd, als men verzekert, dat men in den Gallicaanschen klerus het brood van het geestelijk leven zal vinden. *Nous trouverons dans le clergé gallican le pain de la vie spirituelle*.

Want in dien Staat, die alle magt heeft, is nog een geestelijkheid nodig, namelijk in de dorpen, b. v. tusschen de bergen, in de valleijen, waar de moderne beschaving nog niet is doorgedrongen, en ook in de steden, vals de gemoderen godsdienstige neigingen ontwaren. Maar dat magt eene geestelijkheid zijn, die bidt en troost en zich niet met de politiek inlaat. Zich niet met de politiek bemoeijen, wil hier zeggen, dat zij er zich wel mede moet inlaten, maar in den zin van den Keizer der democratie, namelijk om de godsdienst te verzoenen met de groote beginselen van de revolutie, die de Kerk doet verman in den Staat.

Daarmee schijnbaar in strijd levert de brochure eene schets van de krachtige organisatie van de Kerk en van den invloed der geestelijkheid. Zij noemt het dwaas haar te bestrijden in den naam der rede en der wijsbegeerte. Maar wel ingezien is dat geen tegenstandigheid. Ook de Kerk moet er zijn voor die haar behoeven. En een strijd tegen haar is onmoedig, als men haar oplost in den Staat, en de Paus met zijn klerus wordt de eerste ambtenaar van den Keizer der democratie. Langs dien weg is de opruiming der moeilijkheid zeer vereenvoudigd en men verkrijgt zonder gevecht het door de rede en de wijsbegeerte gewenschte resultaat.

Ziedaar een gedeelte van het vele, dat in de brochure over de Kerk wordt geleeraard. Wij hebben, ofschoon in verre na niet alles, het voornaamste genomen en stappen over het overige heen.

Maar nu blijft ons nog over dat deel van het programma der brochure te bespreken, hetwelk al de overige mogendheden raakt.

Het is eene niet genoeg voor oogen gehouden waarheid, dat men de Kerk niet kan aantasten, zonder dadelijk elke maatschappelijke en politieke orde te bedreigen. De brochure is er een handtastelijk bewijs van. De geest Gods, die uit de Kerk in den Staat is overgegaan, heeft niet alle Staten bezield. B. v., zeker is het dat, o. a. de Pauselijke, de Oostenrijksche, de Napelsche, Toskaansche vorsten niet door den geest Gods bezield waren. Er kunnen wellicht vorsten zijn, die eenigermate van dien geest Gods zijn voorzien, b. v. in Pruisen, Rusland, en Engeland. Dit laatste vooral. Engeland is zelfs daarvan zoo voorzien, dat lord Palmerston over Frankrijks politiek gebiedt. Maar dat wordt niet erkend. De brochure stelt dat Frankrijk alléén bij uitnemendheid van den geest Gods is doorgedrongen, en dat daarom de Keizer de legitieme Keizer is, dat hij is de Keizer der democratie, waar ook die democratie zich moge bevinden. Zij berigt dien tengevolge dat de Keizer bereids driemaal als opperste regter, *juge suprême*, is *verschijnen* in de Europeſche konflikten. Hij was namelijk *juge suprême* in de Krim tegen Rusland, in Moldavië en Wallachie tegen Oostenrijk, in Neuchatel tegen Pruisen, en nu voor den vierden maal als *juge suprême* opgetreden in Italië, waar hij niet slechts door de Franschen, maar door gansch Europa als *dividant* was genoemd. Immers zij getuigt, dat in de Italiaansche moedijtheden de obgen van Italië en alle van gansch Europa zich tot Frankrijk hebben gewend, natuurlijk om eene uitspraak van

den *juge suprême* af te smeeken.

Men ziet daaruit, hoe men de rol van keizer der democratie in allen ernst opneemt, en daaraan het regt ontleent, om zich in alle zaken van Europa te mengen, niet als mogendheid, die gelijk eene andere mogendheid een woord te zeggen heeft, maar als opperste regter, die beslist.

Dát, dát alléén is de reden, waarom de Keizer zich in Italië doet gelden. Hij kan niet doen, wat de graaf de Chambord zou verrigten, die de historische regten zou handhaven. Hij kan er niet handelen, gelijk de graaf van Parijs, die zonder er de historische regten te verdedigen, ze ten minste zou eerbiedigen. Het een noch het andere kan door den Franschen Keizer geschieden. Als een Napoleon, keizer der democratie, zoo handelde, wat zou Frankrijk, wat zou Europa zeggen? Zoo roept de brochure uit. En zij antwoordt: "Zij zouden zeggen, dat hij de groote traditiën van de keizerlijke politiek had vergeten, en dat hij zich onttrokken had aan die rol van middelaar, welke het schoonste voorrecht is van zijne kroon en het hoogste teken van zijne legitimiteit."

Alzoo, de keizer der democratie is de voortzetter van die groote keizerlijke politiek, die gansch Europa met zijn legers heeft doorkruist, om er gewapend middelaar te zijn tusschen vorsten en vorsten en tusschen vorsten en volken. En dat middelaarschap — onthoudt het wel, vorsten en volken — is het schoonste voorrecht van de kroon des Franschen Keizers. Napoleon III, het teken van zijne legitimiteit. Met andere woorden, hij is keizer om voor de revolutie op te treden, de traktaten te minachten, alle positieve regten met voeten te treden, en in de plaats daarvan te stellen zijn gewapend middelaarschap, dat zal beslissen, zooals het zal goedvinden, zoo veel mogelijk in den zin der revolutie, tegen het belang der vorsten en volken.

Dat is *de orde* in het nieuwe systeem van internationale politiek. Daarom zegt de brochure van Italiëns toestand op dit oogenblik, nu er alles overhoop ligt, *l'ordre se fait*. En van hen, die in de wanorde eenige orde pogen te brengen, van hen zegt zij: *on veut empêcher l'ordre de se faire*. Alles wordt hier het onderste boven gekeerd. En men weet niet waarover men zich meer moet verwonderen of over de vreeselijkheid der beginselen of over de stoutheid, waarmee zij worden geleeraard.

Wij zullen 't voor heden hierbij laten, en het vlugschrift ter zijde leggen. Wij zullen later dikwerf genoeg gelegenheid hebben om er op terug te komen, als het noodig is. Inmiddels trekken wij hier alles tot een geheel te zamen en dan verkrijgen wij dit resultaat: Napoleon III is de keizer van de democratie; in die hoedanigheid freedt hij op als beheerscher van Kerk en Staat, die alle magt in zich vereenigt. Hij staat boven den Paus en boven de koningen der aarde. Hij heeft eene zending, en die zending is dat hij alle volken en magten, de godsdienst en de staten, den Paus en de vorsten der wereld tot dat nieuwe evangelie der revolutie moet bekeeren. Daartoe is hij bekleed met het ambt van middelaar. Dat ambt ontslaat hem van alle bestaande goddelijke wetten, van alle historische regten, van alle traktaten en verbindtenissen. Het geeft hem het regt om zich met alle staten en volken te bemoeijen en gewapend op te treden in het belang van den opstand tegen de orde, want de orde is de orde, waar de groote beginselen van 1789 nog niet ten volle zijn erkend, en dat is hijs, overal, zonder uitzondering.

Europa is gewaarschaafd. De vorsten en volken moeten weten wat hun te doen staat.

In zijn in ons vorig artikel tot ons leedwezen eenige maatschappelijke drukfouten ingeslopen, die wij ons haasten te herstellen.

Kolom 2, 5e alinea, 1e regel, staat: Er heeft in 1789 eene zekere *verstoring* van het geestelijk gezag plaats gehad; dit moet zijn: Er heeft eene zekere *overstoring* van het geestelijk gezag plaats gehad.

Op kolom 3, regel 15, staat: dat het de geestelijk-

PHYS. COURANT DER EFFECTEN.

Table of financial data including interest rates for various locations like Amsterdam, Nederl., and others, with columns for rates and dates.

Handel-Maatschappij rekant... dito Leening 1858... Hypotheek 4 1/2 pCt. ... Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt.

VOORLOOPIG BERICHT DER BEERS VAN 18 Januarij tot 31 are.

Nederl. Werke. Schuld a 2 1/2 pc. 64%; Aand. Handel. Maatsch. 126. Spaans. Binnenl. 3 pc. 42%; Rusl., Obl. bij Hope en C. 5 pc. 104 1/2; Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 100%; 5 pc. Oostenrijk. Met. 5 pc. 52, dito 2 1/2 pc. 27%; dito Rente Amst. 5 pc. 73 1/2; dito Nationale 1854 5 pc. 57.

NIEUWSTIJINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDEENINGEN, ENZ.

Table listing interest rates for various countries like Pruisische, Spaansche, Hamb. Russ., etc.

A. N. VAN DER ...

AMSTERDAM, 18 Januarij. Van Tarweverkoop: 130 Gih. Poels. 310; 130 G dit. 131 1/2; Van Rogge: 123 G. Galaz. 6202. ROTTERDAM, 17 Jan. Tarwe: 64 1/2 G. Hoogl. Kleeische 335; 158 1/2 G. n. dito 7290. SCHIEDAM, 17 Jan. Moutwijn, /18, - Jenever, /18, 50. Amst. Proef /19, 75 per Ned. val zonder lust, zonder de belasting. Spoeling /10 per Kêel.

SCHIEPSTIJINGEN. BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Jan. King, Fox, Yarmouth. HELVOET, 17 Jan. Van Noodrd, Vereeniging, Faro. UITGEZELD: VLIE, 16 Jan. Amstel, (st.) Hamburg.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Januarij, in lading naar: Keulen. H. Berns, Cöln N. 16. Keulen. F. W. Meenysen, Emma. Frankfurt. J. W. Timmermans, Frankfurt N. 21. Mainz. G. Reichert, Mainz N. 4. Maastricht. P. van IJwaarden, Stad Amsterdam. Mannheim. S. W. A. van der Poll, Europa. Mannheim. J. M. Koppel, Harmonie. Duisburg. J. Demmer, Wrou Maria. AMSTERDAM, 9 Januarij, vertrokken naar: Mannheim. J. M. Koppel, Harmonie. ARNHEM, 17 Jan. 21 p. 8 dam. KEULEN, 17 Jan. 9 vl. 3

Advertentiën.

(2223) Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON, J. J. A. BOGAARD, geliefde Echtgenootte van W. J. THIER. Genees- Heel- en Verloskundige. OUDEWATER, 17 Januarij 1860.

(2224) Heden overleed tot mij en mijner kinderen deze droefheid, mijne geliefde Echtgenootte MARIA JOHANNA SWILDENS, in ten ouderdom van ruim 67 jaren. J. J. STAPPANN. AMSTERDAM, 16 Januarij 1860.

Op nieuw ontvangen.

TYZACK'S SCHEERMESSEN, die alle andere soorten in fijnheid van snede overtreffen en niet behooven geslepen te worden; men trekke ze slechts van tijd tot tijd over eenen goeden Riem om hun die fijne scherpte weder te geven, waardoor zij zich onderscheiden en het Scheren zoo gemakkelijk en aangenaam maken. De gunstig bekende SCHEERRIEMEN van den Heer J. P. GOLDSCHMIDT, als ook de COMPOSITIE, waarmede ze bestreken zijn.

SHAVING TABLETS, SHAVING STIKS, CRÈME D'AMANDES en andere exquisite, en geurige Scheerzeepen.

CACHOU DI BOLOGNA, dat een aangenaam pikanten smaak heeft, den mond frisch houdt, den adem zuivert en de Tabakslucht wegneemt. In doosjes van 25 Cents.

Eene fraaie collectie SNUEDOOZEN, PORTE-REUILLES, PORTE-MONNAIES, SIGARENKOKERS, LUCIFERSDOOSJES.

LUCIFERS, waaronder Palmer's Vesuvians, om in de open lucht de Sigaren aan te steken.

Parapluies, beste zware Zijde, met beste Balem, Stalen en Rieten Garnituur, in alle grootten en kleuren. Uitmuntend ligte en fijne Dames en allerliefste Kinder-parapluies.

Pantoffels, met vilt en leder, en in Manden, Vrouwen- en Kinder-grootten, mooie dessin, fische kleuren en sterke kwaliteit.

Gom schoenen, solide kwaliteit en goedkoop.

Illustration of a man's face next to the text 'SPEELKARTEN, die het VERKOOPHUIS op de Enveloppen hebben zijn goed schrijvende en uitmuntend van Papier en Druk. Piket 15, Ombre 20, Whist 25 Cents. Moetje LAMPEN, en de SPANDELS, DOMINO- en SCHAKSPRIJEN; SPEELKARTEEN, IGZEL- en SCHAATSPRIJEN; SPEELTABLES, KANDELAARS, WASKARTEEN, ACHTERKORTEN, WUURMAKERS. VERKOOPHUIS. (2226)

Bij P. N. VERHOEVEN, te 's Bosch, is van de pers gekomen en alomst verkrijgbaar.

Het Erfgoed van den H. Petrus, OF DE REGTEN VAN PIUS IX

gehandhaafd tegen de Revolutionairen, door Mgr. DUPANLOUP, Bisschop van Orleans en den Graaf DE MONTALEMBERT. 1° Protest van Mgr. den Bisschop van Orleans tegen de aanslagen, waardoor onze H. Vader, de Paus, en de apostolische Stoel op dit oogenblik worden bedreigd en getroffen. 2° Pius IX en Frankrijk, in 1849 en 1859, door de Graaf de Montalembert. Naar het Fransch, door A. J. VAN BEMMEL, Rijkspastoor te Kabauw. In-12mo. f. 0.85

DE WARE CONGREGANIST.

Volledig Handboek ten dienste der Congregatiën, van O. L. V., bewerkt door N. AUSSEMS, Priester der orde van den H. Franciscus. Zwaar boekdeel in gr. 18 van 800 abladzijden, met 2 gravuren. Gebonden in Bazanen band f. 1.40. Verguld op snee f. 1.75. Dit Handboek bevat, behalve de regels, eene volledige verzameling van gebeden en oefeningen ten dienste der Congreganisten, benevens een vijftigtal maandgeden, en eindelijk een bundel met zorg bijeengezamelde gezangen. Te regt draagt het derhalve den titel van Volledig Handboek, terwijl het te gelijker tijd in eene sedert lang gevoelde behoefte voorziet.

Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

DE REGELING VAN HET ARCHIEFSTUUR IN NEDERLAND EN DE KERKELIJKE INSTELLINGEN VAN LIEFDEVOER, VOORHEDEN DER KATHOLIEKEN. EENIGE GEMEENSCHAPPELIJKE DOOR M. C. J. A. HEYDENRIJK. Prijs 50 Cents.

BIJ BOXENGEPOETEN IS MEDE VERKRIJGBAAR: DICTIONNAIRE UNIVERSEL DES SCIENCES, DES LETTRES ET DES ARTS.

Par N. N. BOUILLET. Quatrième édition, revue et corrigée. Un très fort volume de 1750 pages en 2 colonnes, relié en maroquin noir, prix f. 11.00.

DICTIONNAIRE UNIVERSEL DES CONTEMPORAINS.

Contenant toutes les personnes notables de la France et des pays étrangers avec leurs noms, prénoms, surnoms et pseudonymes, le lieu et la date de leur naissance, leur famille, leurs débuts, leur profession, leurs fonctions successives, leurs grades et titres, leurs actes publics, leurs œuvres, leurs écrits et les indications bibliographiques qui s'y rapportent, les traits caractéristiques de leur talent, etc. et destiné 1° à enregistrer avec exactitude et impartialité les éléments de l'histoire, 2° à faire connaître les hommes qui jouent un rôle sur la scène actuelle du monde, ou qui se sont signalés à l'attention publique, 3° à fournir des documents indispensables aux lecteurs de toutes les classes, aux écrivains, aux hommes politiques, aux voyageurs, etc. Ouvrage rédigé et continuellement tenu à jour avec le concours d'écrivains et de savants de tous les pays par G. YABEREAU, ancien élève de l'école normale, ancien professeur de philosophie, avocat à la cour impériale de Paris. Un très fort volume de 1806 pages en 2 colonnes, prix f. 3.00.

DICTIONNAIRE UNIVERSEL DES CONTEMPORAINS.

Contenant toutes les personnes notables de la France et des pays étrangers avec leurs noms, prénoms, surnoms et pseudonymes, le lieu et la date de leur naissance, leur famille, leurs débuts, leur profession, leurs fonctions successives, leurs grades et titres, leurs actes publics, leurs œuvres, leurs écrits et les indications bibliographiques qui s'y rapportent, les traits caractéristiques de leur talent, etc. et destiné 1° à enregistrer avec exactitude et impartialité les éléments de l'histoire, 2° à faire connaître les hommes qui jouent un rôle sur la scène actuelle du monde, ou qui se sont signalés à l'attention publique, 3° à fournir des documents indispensables aux lecteurs de toutes les classes, aux écrivains, aux hommes politiques, aux voyageurs, etc. Ouvrage rédigé et continuellement tenu à jour avec le concours d'écrivains et de savants de tous les pays par G. YABEREAU, ancien élève de l'école normale, ancien professeur de philosophie, avocat à la cour impériale de Paris. Un très fort volume de 1806 pages en 2 colonnes, prix f. 3.00. Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever